

Проекція правомірної поведінки засуджених крізь призму заходів дисциплінарного впливу

Кубрак Р. М.

кандидат юридичних наук,

перший заступник начальника – начальник навчального відділу

Дніпровський центр підвищення кваліфікації персоналу

Державної кримінально-виконавчої служби України

вул. Колеусівська, 39, Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

orcid.org/0000-0002-9912-098X

kubrak-ruslan2@ukr.net

Ключові слова:

установа виконання покарань, засуджена особа, позбавлення волі на певний строк, заходи заохочення та стягнення, соціально-виховна робота, ресоціалізація, пенітенціарна система, злочин.

У статті проводиться аналіз змісту й характеристика дисциплінарних заходів заохочення та стягнення, передбачених статтями 130 і 132 Кримінально-виконавчого кодексу України, які можуть застосовуватися щодо засуджених осіб до позбавлення волі на певний строк під час відбування встановленого судом покарання. Викладаються питання їх правової регламентації.

Автором проводиться їх класифікація та розподіл на певні групи. Заходи дисциплінарних стягнень розподілені на три основні групи: 1. Профілактично-запобіжні; 2. Обмежувальні матеріально-побутові потреби й блага засуджених 3. Ізоляційно-запобіжні. Заходи заохочення розподілені на такі групи: 1. Схвально-стимулювальні; 2. Матеріально-стимулювальні; 3. Спрямовані на зменшення умов ізоляції; 4. Відновлювально-стимулювальні.

Також у статті визначено фактори ефективності й дієвості заходів заохочення та стягнення, до яких належать: 1) невідворотність і зобов'язувальний характер застосування, як у разі вчинення порушення та настання підстав для притягнення до дисциплінарної відповідальності, так і як заохочувальних заходів, що стимулюють закріплення позитивної поведінки засуджених, сталих мотивів і переконань у необхідності дотримання встановлених норм поведінки; 2) дотримання об'єктивності, неупередженості й справедливості під час їх застосування; 3) своєчасність, що полягає в реалізації заохочення або покарання в найкоротший проміжок часу після настання підстав застосування; 4) відповідність позитивним змінам у поведінці засудженої особи, ступеню виправлення або характеру дисциплінарного проступку; 5) застосування виду заходу та його інтенсивність (часовий проміжок, кількісні характеристики) повинно відбуватися залежно від особи злочинця, його психологічних установок, соціальної занедбаності, ступеню виправлення.

Спираючись на статистичні дані, акцентовано на суспільній небезпечності порушень встановленого порядку відбування покарань і злочинів, які вчиняються засудженими під час відбування покарань у пенітенціарних установах. Визначено найпоширеніші заходи дисциплінарного впливу, що застосовуються адміністрацією до засуджених.

Встановлено ознаки правовідносин під час проведення дисциплінарного впливу на засуджених у процесі відбування покарань.

Обґрунтовано доцільність використання кількісно-якісних показників застосування до окремої засудженої особи заходів заохочення та стягнення для визначення ступеня її виправлення або взяття на профілактичний облік із метою провадження превентивних заходів індивідуального спрямування.

У підсумку доведено, що дисциплінарний вплив на засуджених осіб є дієвим інструментом корегування їхньої поведінки й одним із ключових елементів їх ресоціалізації.

The projection of lawful behavior of convicted through the prism of measures of disciplinary influence

Kubrak R. M.

Candidate of Law,

First Deputy Chief of Educational Department

Dnipro Centre of In-Plant Training of Personnel

of the Government Criminally-Executive Service of Ukraine

Koleusivska str., 39, Kamyanske, Dnipropetrovsk region, Ukraine

Key words:

penitentiary institution, convicted person, imprisonment for a definite term, measures of encouragement and punishment, social and educational work, resocialization, penitentiary system, crime.

The article analyzes the content and characteristics of disciplinary measures of encouragement and punishment provided for in Articles 130 and 132 of the Criminal Executive Code of Ukraine. Which can be applied to convicted persons to imprisonment for a certain period during the serving of the sentence established by the court. The issues of their legal regulation are illuminated.

The author classifies them and divides them into certain groups. The Disciplinary measures – are divided into three main groups: 1. Preventive; 2. Restricting material and household needs and benefits of convicts 3. Isolation and safety. There are such incentive measures: 1. Approving and stimulating; 2. Materially stimulating; 3. Aimed at reducing insulation conditions; 4. Restorative and stimulating.

The article also identifies the factors of effectiveness and efficiency of incentives and penalties, which include: 1) the inevitability and binding nature of the application, both in violation and the occurrence of grounds for disciplinary action, and as incentives to encourage consolidation positive behavior of convicts, constant motives and beliefs in the need to comply the established norms of behavior; 2) compliance of objectivity, impartiality and fairness for their application; 3) timeliness, which consists in the implementation of incentives or penalties in the shortest possible time after the onset of the grounds for application; 4) compliance of positive changes in the behavior of the convicted person, the degree of correction or the nature of the disciplinary offense; 5) the application of the type of measure and its intensity (time interval, quantitative characteristics) should take place depending on the identity of the offender, his psychological attitudes, social neglect, the degree of correction.

Based on statistical data, attention is focused on the public danger of violations of the established order of serving sentences and crimes committed by convicts while serving sentences in penitentiary institutions. The most common measures of disciplinary influence applied by the administration to convicts are determined.

The signs of legal relations during the disciplinary influence on convicts while serving their sentences are installed.

The expediency of using quantitative and qualitative indicators of application of incentives and penalties to an individual convicted person to determine the degree of his correction or registration with the aim of carrying out preventive measures of individual direction is substantiated.

As a result, it is proved established that disciplinary influence on convicts is the effective tool of correcting their behavior and one of the key elements of their resocialization.

Постановка проблеми. В умовах виконання покарань (далі – УВП) України в середньому щорічно вчиняється близько п'ятисот злочинів.

Зокрема, у 2007 р. на території УВП засудженими вчинено 493 злочини, у 2008 р. – 546 [1], у 2010 р. – 420, у 2011 р. – 465, у 2014 р. – 377, 2013 р. – 515,

2015 р. – 458, 2016 р. – 298 [2], 2019 р. – 651, за 9 міс 2020 р. – 505 [3]. Загальна кількість порушень засудженими вимог установленого порядку відбування покарання становить у 2017 р. 70 178, 2018 р. – 70 299, 2019 р. – 62 631 [4]. Виходячи з наведених даних, можна констатувати, що динаміка вчинення засудженими злочинів і порушень вимог режиму відбування покарання є сталою з незначними коливаннями й вирізняється високими кількісними показниками на тлі щорічного зменшення кількості засуджених у виправних колоніях, станом на 01 жовтня 2020 р. – 29 728 [3] засуджених. Отже, криміногенна обстановка в УВП залишається складною. Оскільки основним напрямом діяльності установ є виправлення та ресоціалізація засуджених, недопущення вчинення ними нових злочинів, постає потреба в раціональному застосуванні їх персоналом усіх інструментів впливу для досягнення мети покарання. Невипадково проблемні питання нормативної регламентації заходів заохочення та стягнення розглядається в роботах багатьох науковців і практичних працівників органів та УВП.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що питання застосування заходів дисциплінарного впливу прямо чи опосередковано розглядали у своїх наукових працях В.В. Карелін, І.С. Яковець, К.А. Автухов [5], Р.М. Кубрак, В.В. Лень [6], О.Г. Колб, О.М. Литвинов [7], М.С. Пузирьов [8; 9], А.Х. Степанюк, А.В. Байлов, О.В. Лисодєд [10], І.С. Михалко [10], В.В. Шаблистий, Л.Г. Якименко [11], І.С. Яковець [12], А.В. Ткаченко [14], Г.Й. Шнайдер [15] та інші. Але, незважаючи на існування наукових праць із тематики, вочевидь, питання, порушені в публікації, мають актуальне теоретико-прикладне значення та потребують дослідження на науковому рівні.

Метою статті є проведення аналізу змісту, структури заходів стягнення та заохочення, що застосовуються до засуджених, як важливого складового елементу виправного впливу на них, формування сталої правомірної поведінки, підтримання правового порядку в УВП.

Виклад основного матеріалу. Кримінально-виконавчим кодексом України (далі – КВК), ст. 5 взаємна відповідальність держави й засудженого, диференціація та індивідуалізація виконання покарань, раціональне застосування примусових заходів і стимулювання правослухняної поведінки, поєднання покарання з виправним впливом визначені як основні принципи виконання та відбування покарання [16]. Також ст. 50 Кримінального кодексу України встановлено мету покарання, що полягає у виправленні засуджених, а також запобіганні вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими

особами [17]. Отже, виходячи з вищенаведених положень чинного законодавства, персонал УВП від імені держави зобов'язаний застосовувати заходи контролю та корегування поведінки засуджених під час відбування покарання, а засуджена особа своєю чергою повинен неухильно дотримуватися встановлених законодавством правил поведінки.

Одним із ключових інструментів впливу на засуджених є заходи заохочення (стимулювання правомірної поведінки) й заходи дисциплінарних стягнень (передбачають певні обмеження за порушення встановленого порядку відбування покарання, вираженого у вимогах режиму). Норми КВК, які визначають дисциплінарні заходи впливу на засуджених до позбавлення волі осіб, за своєю суттю є імперативними й передбачають виключний їх перелік, з регламентованим порядком їх застосування. Водночас у кримінально-виконавчому законодавстві відсутній виключний перелік протиправних дій, за вчинення яких засуджені можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності, як і чіткі критерії для їх заохочення. Але чинним законодавством і підзаконними нормативно-правовими актами визначено перелік обов'язків і правил поведінки засуджених осіб, за порушення та невиконання яких особа може притягуватися до дисциплінарної відповідальності, або за постійне дотримання встановлених правил – заохочена.

Чинний КВК містить досить широкий арсенал заходів впливу на поведінку засуджених. У порівнянні з Виправно-трудовим кодексом України від 23 грудня 1970 р. у чинному КВК України значно розширено перелік заходів заохочення, що можуть застосовуватися до засуджених, зокрема доповнено: присвоєння почесного звання «кращий за поведінкою», «активний учасник самодіяльності» тощо; переведення на поліпшені умови тримання; нагородження подарунком; надання дозволу для виїзду за межі колонії з метою відвідування рідних до семи діб засудженим, які тримаються в дільницях соціальної реабілітації виправних колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання та середнього рівня безпеки. Водночас змінено й види дисциплінарних стягнень. Вони доповнились такими як сувора догана; грошовий штраф до двох мінімальних розмірів заробітної плати. Також було виключено із цього переліку частину морально застарілих дисциплінарних стягнень.

Правовідносини, що виникають із приводу дисциплінарного впливу на засуджених осіб, мають особливу юридичну природу. А саме: вони регулюються нормами кримінально-виконавчого законодавства; виникають та існують тільки під час відбування – виконання покарання; виника-

ють на території державної інституції – установи виконання покарань; учасниками їх є три сторони: засуджені, їх представники, адвокати; адміністрація установи; наглядові й погоджувальні органи; адміністрація УВП як одна зі сторін наділена владними вповноваженнями; процедура застосування заходів дисциплінарного впливу (заохочень / стягнень) суворо регламентована правовими нормами; перелік передбачених законодавством заходів є виключним; врешті-решт щодо засуджених настають наслідки: позитивні – в разі заохочення, або негативні, обмежувальні – в разі накладення стягнення.

Дисциплінарні заходи впливу є важливим інструментом корегування поведінки засуджених і ключовим структурним компонентом виховного процесу. Їх застосування надає можливість моделювати за допомогою методу заохочення-покарання у свідомості засудженої особи необхідність дотримання загальнообов'язкових правил. Головними факторами ефективності й дієвості заходів заохочення та стягнення, які застосовуються до засуджених, є їх відповідність таким критеріям: 1) невідворотність і зобов'язувальний характер застосування як у разі вчинення порушення та настання підстав для притягнення до дисциплінарної відповідальності, так і як заохочувальних заходів, що стимулюють закріплення позитивної поведінки засуджених, сталих мотивів і переконань у необхідності дотримання встановлених норм поведінки; 2) дотримання об'єктивності, неупередженості й справедливості під час їх застосування; 3) своєчасність, що полягає в реалізації заохочення або покарання в найкоротший проміжок часу після настання підстав застосування; 4) відповідність позитивним змінам у поведінці засудженої особи, ступеню виправлення або характеру дисциплінарного проступку; 5) застосування виду заходу та його інтенсивність (часовий проміжок, кількісні характеристики) повинно відбуватися залежно від особи злочинця, його психологічних установок, соціальної занедбаності, ступеню виправлення. Значно підвищить дієвість дисциплінарних заходів впливу вдаль поєднання діяльності суб'єктів їх застосування та усвідомлення засудженим їх справедливості. За результатами окремих досліджень [5, с. 66], 86% опитаних засуджених зазначили, що стягнення та заохочення застосовуються не завжди справедливо, оскільки залежать не від реальної поведінки особи, а від її вміння налагодити стосунки з представниками адміністрації. Безсумнівно, що вид заохочення та стягнення обирається уповноваженою на це особою персоналу УВП, виходячи зі свого життєвого й професійного досвіду, з обставин, що є підставами до його застосування, в тому числі й психологічних, особистісних характерис-

тик засуджених. Застосування вказаних заходів впливу повинна ґрунтуватися насамперед на глибокому вивченні психологічних якостей засудженої особи, мотивів поведінки, обставин вчинення проступку, на що справедливо звертають увагу у своїх працях М.С. Пузирьов [8, с. 160], Г.О. Фірсов [18, с. 67].

На нашу думку, є досить дискусійною позиція науковців [5, с. 67], які вважають, що для дотримання принципу справедливості в разі накладення на засуджених стягнень і застосування заохочень потрібно передбачити в законодавстві можливість засудженого висловлювати думку стосовно доцільності обрання відповідного виду заохочення та стягнення. Позаяк засуджені не позбавлені права висловлювати свою думку під час засідань дисциплінарної комісії установи за фактом розгляду справи й застосування до них заходу дисциплінарного впливу. Водночас може виявитися проблематичним застосування до порушників як крайнього заходу реагування в разі використання всіх заходів виховного впливу дисциплінарних стягнень, пов'язаних із тимчасовою їх ізоляцією, як то поміщення до карцеру, дисциплінарного ізолятора (далі – ДІЗО), приміщення камерного типу (далі – ПКТ), одиничної камери. Виходячи з практики, застосування таких видів дисциплінарних стягнень є досить частим; так, у 2016 р. до засуджених стягнення у виді поміщення в ДІЗО застосовано у 18 034 випадках, ПКТ – у 3 863 випадках, у 2017 р.: ДІЗО – 13 293, ПКТ – 901, що становило 37% від загальної кількості порушень; у 2018 р.: ДІЗО – 13 629, ПКТ – 599, що становило 20% від загальної кількості порушень; у 2019 р.: ДІЗО – 12 341, ПКТ – 604, що становило 20% від загальної кількості порушень [4]. Як бачимо, до кожного п'ятого порушника встановленого порядку виконання покарань застосовується виключний захід дисциплінарного реагування. А застосування таких видів дисциплінарних стягнень є вкрай необхідним у випадках ізоляції негативно настроєних засуджених, лідерів «злочинного світу», злісних порушників режиму відбування покарання, які не реагують на застосовані до них інші заходи дисциплінарного впливу, продовжують протиправну діяльність і негативно впливають на інших засуджених, підбурюючи їх до протидії адміністрації УВП, порушень встановленого порядку відбування покарань, схиляють інших осіб до вчинення злочинів. Тому вказані пропозиції, на наш погляд, є передчасними, дискусійними й потребують детального вивчення та обговорення в наукових колах і серед практичних працівників УВП, що підтверджується результатами опитування осіб персоналу установ, з яких лише 35% підтримують таку ідею, та зрозумілою позицією засуджених, 64% яких схиляються до такої позиції.

Кількісно-видові показники застосування до засуджених заходів дисциплінарного впливу є індикатором тих змін психологічних установок, які відбуваються в особистості засуджених, як позитивних, так і негативних. Наявність значної кількості стягнень у засудженої особи за вчинення порушень режиму відбування покарання є підставою взяття її на профілактичний облік (у 2020 р. на профобліках в УВП перебувало 4 156 осіб, із них 2 278 злісних порушників режиму, 226 організаторів азартних ігор, 1 140 схильних до вживання та розповсюдження наркотичних речовин, 75 – до виготовлення зброї, вибухових речовин, 1 591 – до самогубств, 520 – до злісної непокори, 244 – до нападу й захоплення заручників, 358 – до втечі) [3] й проведення з такими категоріями осіб превентивних заходів вузького цільового спрямування. Не зважаючи на це, щорічно засудженими, які перебувають на профілактичних обліках, під час відбування покарання вчиняється понад сто злочинів. Своєчасне застосування заходів дисциплінарного реагування є запобіжником вчинення засудженими особами інших правопорушень, у тому числі й злочинів. Особливої актуальності це набуває під час роботи з ще повністю несформованими особами, неповнолітніми засудженими, 42 особи з яких станом на 28 січня 2020 р. відбувають покарання у виді позбавлення волі у виховних колоніях [19].

Заходи дисциплінарних стягнень, встановлених КВК України, по суті передбачених обмежень можна поділити на три основні групи:

1. Профілактично-запобіжні (попередження, догана, сувора догана).

2. Обмежувальні матеріально-побутові потреби й блага засуджених (дисциплінарний штраф у сумі до двох мінімальних розмірів заробітної плати, скасування поліпшених умов тримання, передбачених ст. ст. 138–140 і 143 КВК).

3. Ізоляційно-запобіжні (поміщення засуджених чоловіків, які тримаються у виправній колонії (далі – ВК), у ДІЗО з виведенням або без виведення на роботу чи навчання на строк до 15 діб, а засуджених жінок – до 10 діб; поміщення засуджених, які тримаються у ВК максимального рівня безпеки, в карцер без виведення на роботу на строк до 15 діб; переведення засуджених, які тримаються у ВК, крім засуджених, які тримаються у виправних колоніях мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання, до приміщення камерного типу (одиночної камери) на строк до трьох місяців).

Своєю чергою заходи заохочення ми вважаємо за доцільне класифікувати таким чином:

1. Схвально-стимулювальні (подяка, нагородження похвальною грамотою).

2. Матеріально-стимулювальні (грошова премія, нагородження подарунком, дозвіл витратити гроші для придбання харчових продуктів і предметів першої потреби в сумі до п'ятнадцяти відсотків мінімального розміру заробітної плати).

3. Спрямовані на зменшення умов ізоляції (надання додаткового короткострокового чи тривалого побачення, збільшення тривалості прогулянки засудженим, які тримаються в ДПК колоній і ПКТ ВК максимального рівня безпеки до двох годин).

4. Відновлювально-стимулювальні (дострокове зняття раніше накладеного стягнення) [6, с. 275].

За результатами проведеного нами дослідження більшість респондентів – засуджених не заохочувалися взагалі (45,2%) або заохочувалися правами начальника колонії (31,7%), до 71,6% із них застосовано заохочення у виді оголошення подяки. Також нами встановлено, що до засуджених здебільшого застосовувалися стягнення правами начальника установи, з яких: 30,2% оголошено попередження, 14,2% оголошено догану, 6,0% поміщено в ДІЗО. На думку 48,9% опитаних, найчастіше засуджені допускають порушення, що виражаються у виді недотримання вимог розпорядку дня, та 18,3% вважають, що до них належать і невиконання законних вимог адміністрації установи. Вищевказані дані дають нам можливість зробити проміжні висновки: найчастіше до засуджених застосовувалися профілактично-запобіжні заходи стягнення та схвально-стимулювальні заходи заохочення.

Безсумнівно, об'єкти посягання дисциплінарних проступків і злочинів за значущістю є різними, а тому й засоби реагування на них та їх запобігання повинні відрізнятися за своєю суттю, формою та змістом. Водночас вони різняться і за кількістю їх вчинення протягом року засудженими під час відбування покарання. Починаючи з 2002 р., в УВП засудженими вчинено 3 305 злочинів, передбачених ст. 391 КК України «Злісна непокора вимогам адміністрації УВП», 53 злочини, передбачені ст. 392 КК України «Дії, що дезорганізують роботу УВП», 967 злочинів, передбачених ст. 393 КК України «Втеча з місць позбавлення волі або з-під варті» [19]. Вчинення значної кількості злочинів в УВП зумовлена різними факторами, зокрема й такими як криміногенний склад засуджених, наявність у середовищі установ негативно спрямованих осіб, які є носіями «злодійських традицій», пропагують кримінальну субкультуру, асоціюють себе з «професійною злочинністю», неналежний нагляд за ними та, як наслідок, наявність у них заборонених предметів, як-от наркотичні речовини, алкогольні напої, колючо-ріжучі предмети, виникнення конфліктів між засудженими й інше.

Негативний вплив кримінальної субкультури на процес виконання, відбування покарання відзначається групою дослідників [7, с. 61], які водночас визнавали, що цей процес є закономірним, оскільки всі явища в УВП є причинно зумовленими. Блокування та нейтралізації детермінант вчинення злочинів засудженими, «передвісниками» яких є їх дисциплінарні проступки, є вкрай дієвим запобіжником злочинної діяльності.

У результаті застосування дисциплінарних стягнень засуджена особа має негативні наслідки морально-виховного характеру, осуду (попередження, догану, сувору догану), матеріального характеру (грошовий штраф у розмірі двох мінімальних розмірів заробітної плати), процедурного (скасування поліпшених умов тримання), ізолятивного характеру як крайні заходи реагування в разі безуспішного застосування інших заходів впливу (поміщення засуджених до ДІЗО, карцеру, переведення до ПКТ, одиночної камери). Це, безсумнівно, залишає психологічний відбиток в її свідомості, що виражається в образі, озлобленості,

психічній пригніченості тощо. Тому, на наше переконання, першочерговим має бути дотримання поступовості й ієрархічності застосування дисциплінарних засобів впливу, на верхньому щаблі яких мають стояти профілактичні заходи у формі бесід, зауважень.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, резюмуємо, що за результатами проведених емпіричних досліджень у значній кількості випадків закономірним є зв'язок правопорушень і вчинення надалі цієї засудженою особою злочинів. Заходи дисциплінарного впливу водночас є і «мірилом» виправлення засудженої особи, й засобом впливу й корегування її поведінки.

Широко поширене застосування заходів заохочення та стягнення в практиці виконання покарань зумовлює необхідність пошуку ефективних методик виховного впливу на поведінку окремої засудженої особи й стан правопорядку в УВП у цілому, подальшої розробки в науковій літературі з цієї проблематики й перевірки висунутих гіпотез на емпіричному рівні.

Література

1. Протокол № 1 КД від 27 лютого 2009 р. засідання колегії Державного департаменту України з питань виконання покарань.
2. Інформаційний бюлетень «Про стан правопорядку, ізоляції та нагляду, діяльність підрозділів охорони, пожежної безпеки та воєнізованих формувань Державної кримінально-виконавчої служби України у 2016 році». Київ, 2017. 34 с.
3. Лист на окремий запит від 23 вересня 2020 р. № 02.1/435 Департаменту з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України від 20 жовтня 2020 р. № 8/3-9817/Гр.
4. Аналіз роботи з ресоціалізації засуджених в установах виконання покарань за 2017–2020 рр.
5. Карелін В.В., Яковець І.С., Автухов К.А. Правове регулювання застосування заходів заохочення та стягнення у процесі виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією засуджених : монографія. Харків : «Право», 2014. 240 с.
6. Кубрак Р.М., Лень В.В. Засуджені з психічними відхиленнями до позбавлення волі на певний строк: стан, тенденції, перспективи : монографія. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2019. 412 с.
7. Кримінальна субкультура: поняття, суспільна небезпека, форми та засоби впливу на правопорядок в установах виконання покарань : навчальний посібник / О.Г. Колб, О.М. Литвинов, І.О. Колб, С.О. Колб, Л.М. Горбач, С.Ю. Чередніченко. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 222 с.
8. Пузирьов М.С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2018. 514 с.
9. Пузирьов М.С. Реалізація виправними колоніями принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк : монографія / за ред. І.Г. Богатирьова. Київ : ВД «Дакор», 2014. 300 с.
10. Степанюк А.Х., Байлов А.В., Лисодед О.В. та ін. Засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі : монографія / за заг. ред. А.Х. Степанюка. Харків : Кросроуд, 2011. 323 с.
11. Михалко І.С. Забезпечення принципу раціонального застосування примусових заходів і стимулювання правослухняної поведінки засуджених : монографія. Харків : Право, 2013. 200 с.
12. Шаблистий В.В., Якименко Л.Г. Запобігання проникнення заборонених предметів до установ виконання покарань : монографія / за заг. ред. В.В. Шаблистого. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, Ліра ЛТД, 2017. 168 с.
13. Яковець І.С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : монографія. Харків : Право, 2013. 392 с.
14. Шаблистий В.В., Ткаченко А.В. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань : монографія / за заг. ред. В.В. Шаблистого. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2018. 152 с.

15. Шнайдер Г.Й. Криминология / под общ. ред. Л.О. Иванова. Москва : Изд. группа «Прогресс»-«Универс», 1994. 504 с.
16. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11 липня 2003 року № 1129-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 04.12.2020).
17. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 11.12.2020).
18. Фирсов Г.А. Применение к осужденным взыскания в виде водворения в ШИЗО. *Сб. науч. тр. ВНИИ МВД СССР*. 1978. № 46. С. 60–69.
19. Кримінально-правове регулювання в Україні: реалії та перспективи (аналітичні матеріали) / М.В. В'юнник, М.В. Корчевський, О.Д. Арланова ; упоряд. Ю.В. Баулін. Харків : Право, 2020. 212 с.

References

1. Protokol № 1 CD of February 27, 2009 meeting of the board of the State Department of Ukraine on Execution of Sentences.
2. Newsletter (2017) Pro stan pravoporiadku, izoliatsii ta nahliadu, diialnist pidrozdiliv okhorony, pozhezhnoi bezpeky ta voienizovanykh formuvan Derzhavnoi kryminalno-vykonavchoi sluzhby Ukrainy u 2016 [On the state of law and order, isolation and supervision, the activities of security, fire safety and paramilitary units of the State Penitentiary Service of Ukraine in 2016], Kyiv.
3. Letter on a separate request dated September 23, 2020 № 02.1 / 435 of the Department for Execution of Criminal Punishments of the Ministry of Justice of Ukraine dated October 20, 2020 № 8/3-9817/Gr.
4. Analysis of work on resocialization of convicts in penitentiaries for 2017-2020.
5. Karelin, V.V., Yakovets, I.S., Avtukhov, K.A. (2014) Pravove rehuliuвання zastosuvannya zakhodiv zaokhochennia ta stiahnennia u protsesi vykonannya pokaran, poviazanykh z izoliatsiieiu zasudzhennykh [Legal regulation of the application of measures of encouragement and punishment in the process of execution of punishments related to the isolation of convicts]. Kharkiv: Pravo. (in Ukrainian).
6. Kubrak, R.M., Len, V.V. (2019) Zasudzhenni z psykhychnymy vidkhyleniamy do pozbavlennia voli na pevnyi strok: stan, tendentsii, perspektyvy. [Convicted with mental disorders to imprisonment for a certain period: status, trends, prospects] Dnipro: Vydavets Bila K.O. (in Ukrainian).
7. Kolb, O.H., Lytvynov, O.M., Kolb, I.O., Kolb, S.O., Horbach, L.M., Cherednichenko, S.Iu. (2018) Kryminalna subkultura: poniattia, suspilna nebezpeka, formy ta zasoby vplyvu na pravoporiadok v ustanovakh vykonannya pokaran. [Criminal subculture: concepts, public danger, forms and means of influencing law and order in penitentiary institutions:] Kyiv: Kondor. (in Ukrainian).
8. Puzyrov, M.S. (2018) Porivnialnyi analiz vykonannya pokarannia u vydi pozbavlennia voli na pevnyi strok v Ukraini ta zarubizhnykh krainakh [Comparative analysis of execution of imprisonment for a certain term in Ukraine and foreign countries.] Kyiv: Dakor. (in Ukrainian).
9. Puzyrov, M.S. (2014) Realizatsiia vypravnymy koloniiamy pryntsyphu dyferentsiatsii ta individualizatsii vykonannya pokarannia u vydi pozbavlennia voli na pevnyi strok [Implementation by correctional colonies of the principle of differentiation and individualization of execution of punishment in the form of imprisonment for a certain term]. Kyiv: Dakor. (in Ukrainian).
10. Stepaniuk, A.Kh., Bailov, A.V., Lysodied, O.V. ta in. (2011) Zasoby vypravlennia i resotsializatsii zasudzhennykh do pozbavlennia voli [Means of correction and resocialization of convicts]. Kyiv: Krosroud. (in Ukrainian).
11. Mykhalko, I.S. (2013) Zabezpechennia pryntsyphu ratsionalnoho zastosuvannya prymusovykh zakhodiv i stymuliuвання pravoslukhnianoi povedinky zasudzhennykh [Ensuring the principle of rational application of coercive measures and stimulating law-abiding behavior of convicts]. Kharkiv: Pravo. (in Ukrainian).
12. Shablysty, V.V., Yakymenko, L.H. (2017) Zapobihannia pronyknennia zaboronenykh predmetiv do ustanov vykonannya pokaran [Preventing the entry of prohibited items into penitentiary institutions]. Dnipro: Lira LTD, (in Ukrainian).
13. Yakovets, I.S. (2013) Teoretychni ta prykladni zasady optymizatsii protsesu vykonannya kryminalnykh pokaran [Theoretical and applied principles of optimization of the process of execution of criminal punishments]. Kharkiv: Pravo. (in Ukrainian).
14. Shablysty, V.V., Tkachenko, A.V. (2018) Kryminalna vidpovidalnist za dii, shcho dezorhanizuiut robotu ustanov vykonannya pokarn. [Criminal liability for actions that disrupt the work of penitentiary institutions]. Dnipro: Vydavets Bila K.O. (in Ukrainian).
15. Shnaider, H.I. (1994) Krymynolohiya. [Criminology]. Moscow: Prohress-Unyvers, (in Russian).
16. Kryminalno-vykonavchyi kodeks Ukrainy (2003) № 1129-IV Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.

17. Kryminalnyi kodeks Ukrainy (2001) № 2341-III. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
18. Fyrsov, H.A. (1978) Prymenenye k osuzhdennim vziskanyia v vyde vodvorennyia v ShYZO. [Application of a penalty to convicted persons in the form of placement in a punishment cell]. Sb. nauch. tr. VNYY MVD SSSR. no. 46. pp.60–69.
19. Viunyk, M.V., Korchevskyi, M.V., Arlanova, O.D.; Baulin Yu.V. Kryminalno-pravove rehuliuвання v Ukraini: realii ta perspektyvy (analytical materials) [Criminal law regulation in Ukraine: realities and prospects (analytical materials)]. Kharkiv: Pravo. (in Ukrainian).